

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1921 kl. 4 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande föreskrifter rörande undervisning i gymnastik vid folkskolorna.

I en inom andra kammaren av herr *Edberg* avgiven motion, nr 26, *Motionen.* hemställes, att Kungl. Maj:t måtte låta föranstalta utredning om lämpligheten av sådana ändrade föreskrifter beträffande ämnet gymnastik i folkskolor, att (i sådana kommuner, där läkarebesiktning av barnen ej kan anordnas) kommunal myndighet erhåller befogenhet att besluta, huruvida gymnastik vid kommunens skolor skall äga rum eller ej för de barn, som därtill anmäla sig, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen föranleder.

Motionären medgiver, att gymnastiken är till nytta för skolbarnen, när den ledes av fullt kompetenta gymnastiklärare och under betryggande läkareuppsikt. Men han drager i tvivelsmål, om gymnastiken ute på landsbygden medför den goda verkan, som åsyftades vid dess införande.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 13 saml. 1 avd. 4 häft. (Nr 4—5.)

Många lärare och lärarinnor på landsbygden sakna tillräcklig utbildning för att kunna på ett riktigt sätt leda de gymnastiska övningarna och avpassa dem efter barnens fysik; de sakna förutsättningar att bedöma, huruvida på grund av ömtålig fysik befrielse från gymnastik bör helt eller delvis medgivas, och den inspektion, som förekommer, kan icke råda bot härför. Dessa missförhållanden leda till, att barn få allvarligt men av sitt deltagande i gymnastikundervisningen. Motionären anför ett exempel härför och anvisar såsom bästa utväg från missförhållandena, att gymnastiken göres till ett frivilligt ämne liksom slöjden. Kommunal myndighet skulle äga att besluta, huruvida gymnastik skulle förekomma i kommunens skolor, men även om sådant beslut förelåge, skulle intet barn tvingas att delta i gymnastiken.

Utskottet.

Utskottet kan icke dela motionärens uppfattning om menliga följder av gymnastikundervisningen vid folkskolorna på landsbygden. Det exempel, som i motionen anföres, får, efter vad inhämtade uppgifter giva vid handen, tagas med stark reservation, om ej helt avföras ur diskussionen. Och även om något sådant enstaka beklagligt fall skulle kunna inträffa, då ju även det bästa kan missbrukas, så kan detta efter utskottets mening icke motivera ett allmänt åsidosättande av gymnastikundervisningen. Och den utväg från påstådda missförhållanden, som motionären anvisar — att låta kommunal myndighet bestämma, huruvida undervisning i gymnastik skall meddelas och att icke tvinga något barn att delta i sådan undervisning — måste utskottet så mycket bestämdare avstyrka, som det är mycket sannolikt, att dess beträdande skulle leda till att gymnastiken, till stor skada för den uppväxande skolungdomen, i första hand utmönstrades från skolornas arbetsprogram i sådana kommuner, där man saknade insikt om värdet av en rationellt ordnad gymnastik men där sådan kanske vore mest behövlig. Väl skulle, såsom motionären anmärker, »avsevärda besparingar» på detta sätt kunna göras, men en sparsamhet på bekostnad av de ungas kroppsliga fostran måste allra minst vara tillrådlig i vår tid, som i så hög grad tager i anspråk de intellektuella krafterna.

Under erinran, att riksdagen år 1913 i skrivelse till Kungl. Maj:t betecknat gymnastikundervisningen i folkskolorna såsom otillräcklig, hemställer utskottet,

att herr Edbergs förevarande motion, nr 26,
icke måtte till någon andra kammarens åtgärd för-
anleda.

Stockholm den 8 april 1921.

På utskottets vägnar:

A. OLSSON.

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar *Olsson* i Mora, *Björkman* i Norrköping, *Hedvall*, *Bergström* i Högsön, *Dalgren*, *Paulsen*, *Wallerius*, *Öhman*, *Johansson* i Edsbyn och *Strindlund*.
